

Detta är en utskrift från Göteborgs-Posten.

Uppdaterad: 2009-06-10 09:01

Bild: Bild: Per Wahlberg

Chris Watsons fältinspelningar från skotska kustlinjen hörs ur sex högtalare vid dammen i Botaniska.

Ljud som vidgar världen

Just nu pågår ljudkonstutställningen Botanic sounds i Botaniska trädgården. Sven Rånlund gick dit och lyssnade och fastnade vid Linda Tedsdotters lyriska installation i Japandalen. Är det så här fred låter? undrar han.

**Botanic sounds
Botaniska trädgården**

t o m 14/6

Det finns ett sug i naturliga ljud och konst som berör hörselns fantasi. Till för öronen, och lite grann ögonen, är utställningen Botanic sounds i Botaniska trädgården. Ljudkonstverk av världsnamn och några som är på gång har placerats i trädgårdens vrår, i Japandalen, i Örtagården, i Rhododendronaldalen, i det tropiska växthuset och det söta lusthuset.

Att använda Göteborgs vackraste offentliga rum som galleri är förstas en sympatisk idé. I grönskan finns inga trösklar, här saknas koder att rätta sig efter. De sju konstnärerna, tre från Sverige, tillhör också ljudkonstens mer akademiska falang. Verken som kuratorerna Joachim Nordwall och Henrik Rylander valt ut är inte folkliga, riktigt så poppis är inte fältinspelningar, men de delar ett slags öppenhet och omedelbarhet. Här finns också en djupare avsikt med Botanic sounds, att genom ny ljudkonst relatera till naturen och vad människan utsätter den för.

Från Botaniska trädgårdens stora entré hamnar man direkt i Yttre Hebriderna. Chris Watson, världens mest namnkunnige inom ljudinspelningens smala genre där dokumentation blir till konst, har i decennier samlat vildmarks ljud och på vägen samarbetat med både David Attenborough och Fennesz. En mikrofonens motsvarighet till Yann Arthus-Bertrand kanske, även om Watsons version av jorden hörd från marken har en långt mer personlig signatur (flera skivor finns utgivna på prestigebolaget Touch). Egenheten märks också i Luskentyre, hans fältinspelningar från den väderstränga, skotska kustlinjen för sex högtalare som placerats runt Botaniskas stilla damm. Kontrasten är öronbedövande.

I växthuset har nästa världskändis installerats. Francisco Lopez har en diskografi lång som en slingerväxt och sysslar vanligen med experimentell ljudkonst i speciella konsertformat, men har här tagit miljöuppgiften på allvar. Ur högtalare i taket fylls tropikvärmen med ljud av syrsor, insekter, fåglar, fuktiga droppar, grodor. Det är ett förvånansvärt konfliktfritt ljudverk, skogens ljud smälter ihop i värmen, till och med åskan knallar harmoniskt.

Ljudkonst i högtalare på offentliga platser blir inte sällan förbigångna, bokstavligen.

Detsamma märker jag här, särskilt äldre personer noterar inte ens att något låter. Som om ljuden finns, och nog därmed. Vad Botanic sounds tydliggör är just värdet av ljudmedvetenhet, hur ljuden vidgar världen och upplevelsen av naturen, djuren, livets kraft och anda.

Linda Tedsdotter svarar för utställningens mest renodlat platsspecifika ljudinstallation, därtill den vackraste och mest lyriska. I Japandalen, den sista sektionen innan man når grinden till Änggårdsbergen, har hon hängt upp vita flaggor i träd som snurrar med hjälp av svagt susande motorer. Ljudet är mildt, runt, kärleksfullt. Låter freden så? I programtexten gör Linda Tedsdotter den liknelsen. Så kan man förstås tolka flaggorna i vinden, men de kommunicerar bättre utan manifest. Det sköna är att inget tillförts utifrån, de ljud som utgör verket är de ljud det skapas av. I den här miljön, bland koreanska blomsterkorneller och japanska doftolvon, är det lite grand som att vandra i John Cages zenträdgård. Stillheten är värd att uppsöka. På knä fastnar jag inför Christine Ödlunds Stress call of the stinging nettle. Det är enda möjligheten att riktigt höra hennes förunderliga stycke där en brännässlas kemiska system förvandlats till ett sirligt, grafiskt partitur som sakta rullar fram i en liten monitor. Av åtta dagars intensiv biodynamisk dramatik har blivit åtta minuter hyperminimalistisk musik som ljuder i en kruka i knähöjd.

Botanic Sounds hade gärna fått innehålla fler platsspecifika verk. Jag kommer på mig med att längta efter något som Janet Cardiffs audio walks, där lyssnaren i hörlurar leds av hennes röst som spelats in med suggestiv inspelningsteknik. Några av utställningens verk hade faktiskt klarat sig utan sin omgivning.

Norskan Jana Winderen, som skrivit in sig i ljudkonsthistorien genom sina oerhörda fältinspelningar av smältande isar och stim av torsk och räkor - låter lite som knastertechno - har här doppat mikrofonen i jorden och fångat småkrypens ljud. Intressant lyssning, men utan visuellt komplement blir det lite fattigt. Henrik Håkanssons Falling tree är mer anspråksfullt. Från ett naket, halvt itusågat träd i Rhododendrodalen dinglar stora högtalare. Braaaaak! Världen ett träd fattigare. Så långt som till mord vill jag inte gå, men efter en halvtimme och en skövlad dunge senare är man rätt medtagen.

Botanic Sounds kräver tid, inget mer, men det är den värd. Ljudkonst utomhus är också ett koncept det borde byggas vidare på. Skåne har en magnet i skulpturparken Wanås - Göteborg med sin starka ljudkonsthistoria borde skapa en ny tradition i Botaniska. En perenn festival, tack.

Sven Rånlund

Copyright © 1995 - 2008 **Göteborgs-Posten**

[Stäng fönstret](#)